

Kysely Siilinjärven kulttuuritarjonnasta Tuloksia ja pohdintaa

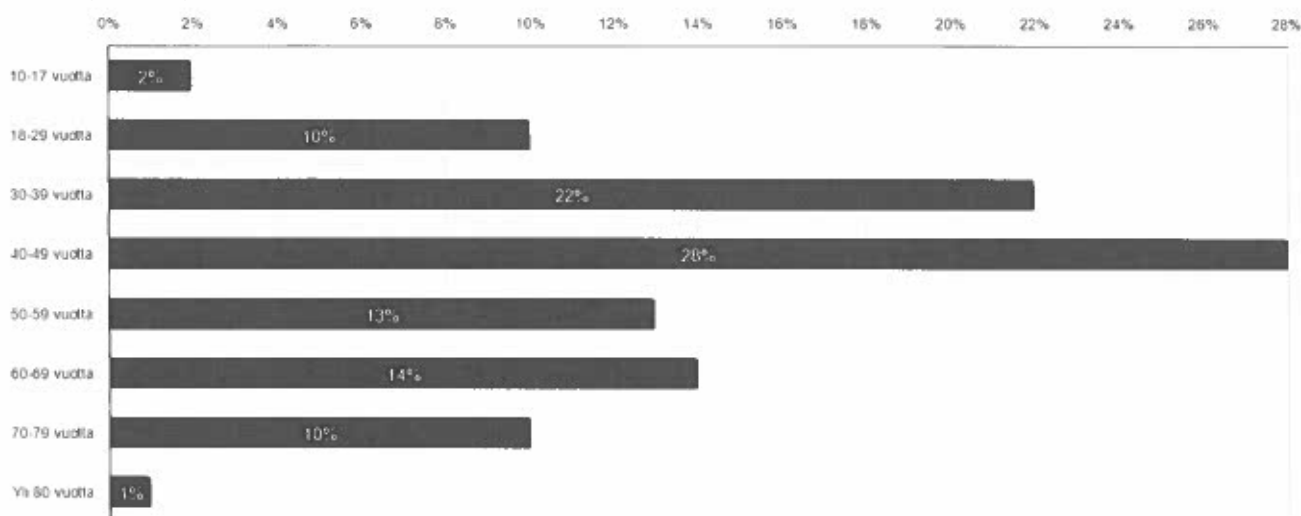
Kyselyn laativat yhteistyössä Siilinjärven kansalaisopisto, kirjasto ja kulttuuritoimi. Kysely oli avoinna vastaajille sähköisenä kyselynä kunnan nettisivuilla ja paperisena Siilinjärven kirjastoissa ajalla 1.-20.9.23. Edellinen kulttuurikysely tehtiin toukokuussa -21.

Kysely käsitti kunnan tuottamat monialaiset kulttuuripalvelut, joiden lisäksi siinä huomioitiin myös muita paikkakunnalla kulttuuria tuottavia tahoja (mm. musiikkiopisto, seurakunnat, 3. sektorin toimijat ja muut taiteen tekijät).

1. Vastaajien taustatiedot

Vastauksia saatiin 216 kpl, mikä on 36 vastausta enemmän kuin edellisessä kyselyssä. Vastaajien ikäjakauma painottuu selvästi 40–49 ja 30–39-vuotiaisiin. Vuoden -21 kyselyyn verrattuna nuorten aikuisten ja lapsivastaajien määrä nousi, kun taas 50–69-vuotiaiden vastaajien määrä laski (1–5 %). Tämä voi olla toivottua seurausta siitä, että vinkkasimme kyselystä erityisesti nuorten palveluihin. Lasten ja nuorten vastauksia olisi saanut tulla toki enemmänkin. Jatkokyselyistä toivotaan myös lisää vastauksia ikäihmisiltä (yli 80-vuotiaat).

Vastaajien ikäjakauma alla olevassa taulukossa

Vastaajista naisia oli 82 %, miehiä 17 % ja muita 1,4 %. Tämä jakauma on hyvin samankaltainen edellisen kyselytuloksen kanssa.

Vastaajien enemmistö (67,1 %) ilmoitti asuinalueekseen Siilinjärven keskustan. Seuraavaksi aktiivisimmin osallistuttiin haja-asutusalueilta ja kyliltä (18,5 %). Etelä-Siilinjärven osalta vastaajia oli 14,4 %, kun edelliseen kyselyyn alueelta vastattiin huomattavasti aktiivisemmin (25 %).

2. Kulttuuritarjonnan käyttö

Kuten edellisessäkin kyselyssä, ylivoimaisesti käytetyin kulttuuripalvelu on tämän aineiston perusteella kirjasto 80,6 % (laskua edellisestä kyselystä 6,6 %). Seuraavaksi eniten vastaajista ilmoitti osallistuvansa ilmaisiin yleisötilaisuuksiin, esim. toritapahtumiin 61,6 % (nousua 3,3 %). Näyttelyissä vierailee 35,2 % (laskua 6,5 %) vastaajista. Siilifolkiin osallistuu 31,9 % vastaajista (laskua 16,4 %) ja teatteria käy katsomassa 30,1 % (laskua 13,8 %).

Kyselyssä uutena esiintynyt Kumpurock keräsi vastaajilta 8 % osallistumisaktiivisuuden. Myös vaihtoehto "En käytä kulttuuripalveluita" nousi aiempaa vahvemmin esille 8,3 % (nousua 6,1 %).

Edelliseen kyselyyn verrattaessa kulttuuritarjonnan käytössä ilmenevät pienet nousut ja laskut syntyvät todennäköisesti siitä, että kyselyyn vastanneet edustavat hieman erilaista ikäjakaumaa ja asuinpaikkaa. Aineistoista ei kuitenkaan nouse esiin merkittäviä muutoksia vuosien -21 ja -23 välillä, vaikka eri ikäiset ja eri elämäntilanteissa olevat kuntalaiset käyttävät erilaisia kulttuuripalveluja.

Käytän kulttuuripalveluista yleensä (monivalinta)	n	Prosentti
Kirjasto	174	80,6 %
Ilmaiset yleisötilaisuudet, esim. toritapahtumat	133	61,6 %
Näyttelyt, esim. Artsi ja muut näyttelyt	76	35,2 %
Siilifolk	69	31,9 %
Teatteriesitykset	65	30,1 %
Konsertit, esim. musiikkiopistolla, kirkossa	55	25,5 %
Harjamäen sairaalamuseo ja/tai Pöljän kotiseutumuseo	50	23,1 %
Lastenkulttuuritapahtumat, esim. Pikku-Marjan päivät, Perheentalon tapahtumat	43	19,9 %
Kansalaisopiston taide- ja kulttuurikurssit	33	15,3 %
Hengelliset tilaisuudet	25	11,6 %
Pop/rock-konsertit esim. ravintoloissa	21	9,7 %
KumpuRock	19	8,8 %
En käytä kulttuuripalveluita	18	8,3 %
Kylätapahtumat esim. hirvipeijaiset	17	7,9 %
Tanssiesitykset esim. kansalaisopiston näytös	14	6,5 %
Teemakokonaisuudet, esim. Hyvinvoinnin huhtikuu, Arjen ateriat	11	5,1 %
Vapaaehtoistoiminta kulttuurialan yhdistyksissä	8	3,7 %
Muu, mikä?	5	2,3 %

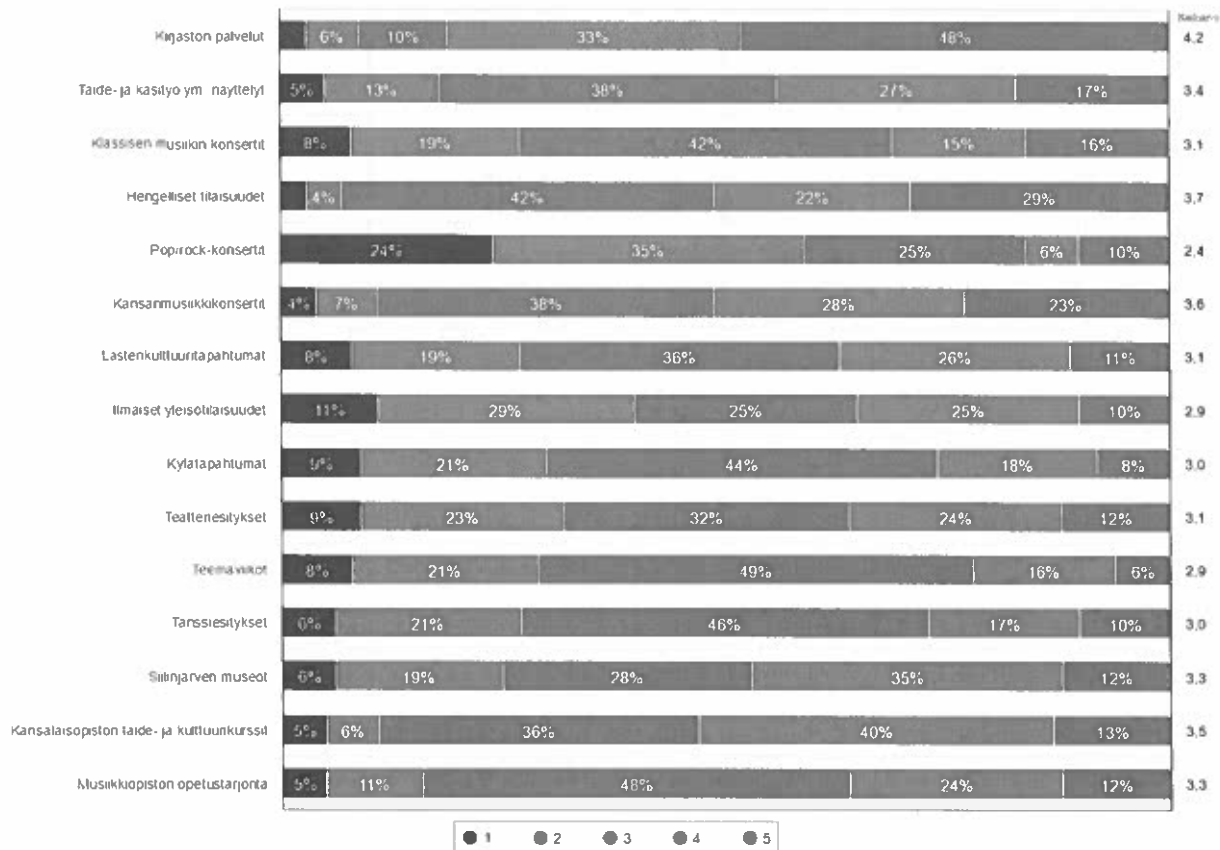
Muu, mikä? -kohdassa oli mainittu muina kulttuurin käyttämisen tapoina urheilutapahtumat, perinnetyöt, kesäteatteri ja kansalaisopiston muut kurssit.

3. Kulttuuritarjonnan riittävyys

Kuntalaisten kokemus kulttuuritarjonnan riittävydestä on asteikolla 1–5 keskiarvoltaan 3,2, mikä on täsmälleen sama tulos kuin edellisessä kyselyssä. Tämän keskiarvon ylittää reilusti kirjasto (ka. 4,2). Keskiarvon ylittävät myös hengelliset tilaisuudet (3,7), kansanmusiikkikonsertit (3,6), kansalaisopiston taide- ja kulttuurikurssit (3,5), näyttelyt (3,4), museot (3,3) ja Musiikkiopiston opetustarjonta (3,3). Eniten vajuusta ilmaistiin olevan pop- ja rock-konserteissa (2,4).

Väite: Koen Siilinjärven nykyisen kulttuuritarjonnan riittäväksi (vastaajien määrä 198)

1-5 (1=täysin eri mieltä, 3=eos, 5=täysin samaa mieltä)

4. Tärkeimmät kulttuuripalvelut ja -tarjonta

Kyselyssä oli erilaisia avoimia kysymyksiä, joihin vastaajat pystyivät ilmaisemaan mielipiteensä omin sanoin. Näin pyrittiin välttämään vastaajan ohjaamista esimerkiksi kohdassa, jossa kysyttiin tärkeimmäksi koettuja kulttuuripalveluita ja -tarjontaa.

Kysymys: Minulle tärkeintä kulttuuritarjontaa Siilinjärvellä on

Kulttuuripalvelu/ -sisältö	Mainintojen määrä avoimissa vastauksissa
Kirjasto	63
Musiikki (rock, pop, klassinen, kansanmusiikki)	38
Lastentapahtumat / lapsille suunnatut palvelut	30
Teatteri	26
Kansalaisopisto	19
Tapahtumat	17
Nuorten tapahtumat / nuorille suunnatut palvelut	8
Hengelliset sisällöt, seurakunta	8
Näyttelyt	4
Musiikkiopisto	3
Museot	2
Tanssiesitykset	1

Kysymyksen asettelu jätti mahdollisuuden virhetulkintaan, ja osa vastauksista oli selkeästi toiveita halutuista palveluista. Kysymyksen tarkoitus oli kuitenkin selvittää, mitkä olemassa olevista kulttuurisisällöistä/-palveluista koetaan tärkeimmiksi. Kysymyksellä saatu tulos ei ole täysin validi, mutta tässäkin kirjaston rooli nousee tärkeimmäksi; kuten saaduissa vastauksissa laajemminkin.

5. Toiveet kulttuurisisällöistä

Kyselyssä pyrittiin selvittämään, millaisia kulttuurisisältöjä vastaajat toivoisivat lisää Siilinjärvelle. Monivalintakysymyksessä vastaaja pystyi valitsemaan useita eri vaihtoehtoja ja lisäksi kirjoittamaan avoimiin kenttiin tarkentavaa sisältöä. Lisätekstikenttiin tuli runsaasti erilaisia toiveita ja ehdotuksia.

Kysymys: Toivoisin seuraavia kulttuurisisältöjä lisää Siilinjärvelle (monivalinta)

	n	Prosentti
Konsertteja	128	64,6 %
Ulkoilmatapahtumia	85	42,9 %
Vierailevia esiintyjä, taiteilijoita	61	30,8 %
Nuorisokulttuuria	53	26,8 %
Luentoja	49	24,7 %
Lastenkulttuuria	44	22,2 %
Näyttelyitä	36	18,2 %
Muuta tarjontaa/toiveita	35	17,7 %
Kursseja	30	15,2 %
En toivo mitään lisää	25	12,6 %
Verkkovälitteisiä palveluita	9	4,5 %

Alla tiivistetysti eri kulttuurisisältöihin esitettyjä toiveita:

Konsertit:

Pop, rock, proge, hevi, metal, iskelmä/tanssimusiikki, tunnetut ja pinnalla olevat esiintyjät, klassinen musiikki (esim. viulukonsertti, lasten esiintymiset), kansanmusiikki, kirkkomusiikki ja -konsertit, paikallinen pop/rock -tarjonta, nuorille ja erikseen lapsille sopivia konsertteja, ikärajattomat keikat, Uneton yö -tyyppinen tapahtuma

Ulkoilmatapahtumat:

Ruokatapahtumia (esim. piknik), konsertteja (esim. pop/rock-festarit ja puistokonsertti), toritapahtumia (esim. kirppis ja yhteislaulu/karaoke), vuodenaikajuhlia kuten Venetsialaiset ja Joulutori, liikuntaan ja luontoon liittyviä tapahtumia, sirkus, ilmaistapahtumia

Vierailevat esiintyjät:

Kirjailijat, tanssijat, bändit (metalli, rock, jazz) ja suositut artistit, stand up -koomikot, näyttelijät, kansanmuusikot

Nuorisokulttuuri:

Nuorten suosimien artistien keikat esim. räppärit ja tubettajat, nuorisoa kiinnostavat muut taiteilijat, kohtaamispaikat ja yökahvila, Books and snack -ryhmä ja hengailutila kirjastolle, vertaistuki, nuortentapahtumat (esim. skeitti), nuorten itse ideoimia projekteja, rockfestivaali, ikärajattomat keikat, mopopuisto, leffaillat, taiteen tekeminen, bileet

Luennot:

Terveys ja hyvinvointi (esim. ruokavalio, krooniset sairaudet, mielenterveys, ikääntyminen), paikallishistoria ja kulttuuriperintö, kirjallisuus, luonto ja ilmastonmuutos, ikäihmisille ja eri elämänvaiheissa oleville suunnatut luennot (esim. edunvalvonta, sijoittaminen, filosofia ja historia)

Lastenkulttuuri:

Konsertit, laulu- ja teematapahtumat (esim. juhlapyyhiin/vuodenaikaan liittyen), lastenteatteriesitykset ja vierailevat ryhmät, tunnettujen esiintyjien vierailut, lukuhetket, urheilu/liikuntapäivä, askarteluilta, ala-asteikäisille enemmän suunnattuja sisältöjä

Näyttelyt:

Kansalaisopiston näyttelyt, valokuvanäyttelyt (esim. voimauttava valokuva), kansainvälisiä taidenäyttelyitä ja paikallisten/lähialueen taiteilijoiden näyttelyitä, lapsille suunnatut näyttelyt, Siilinjärveen liittyvät näyttelyt, kiertonäyttelyt

Muita toiveita:

Kulttuuri/taidekahvila, kyläkirjastot, elokuvat (esim. kouluilla tai ulkona), lainattavia soittimia kirjastolle (haitari, kantele), bändeille treenitiloja, kotihoidon asukkaille pihaesityksiä, karaoke, tanssit, teatteriesityksiä talviaikaan ja vierailevia ryhmiä, liikunta- ja luontoelämyksiin kannustavaa tarjontaa (esim. laavuretki tai metsäseikkailu), sellonsoittoa kansalaisopistoon, Nuku yö -kirkossa ja äitien keskustelupiiri srk:lta, e-urheilun ja digipelaamisen mahdollisuudet, kirjakummitoimintaa ja sateenkaarikirjastoryhmä, hengelliset tapahtumat koko perheelle

Kurssit:

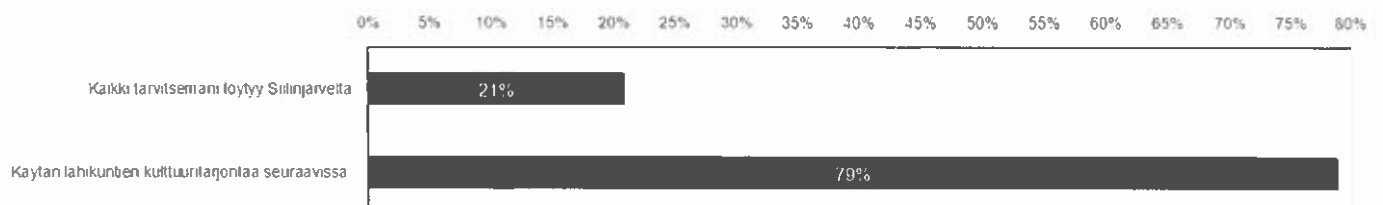
Valokuvaus, lattiabarre, tanssi (esim. aikuisten jatkokurssit ja työpajat), (lasten)harrasteteatteri, kädentaidot (esim. korut, nukkekoti ja vanhempilapsi -kurssit), ikääntyvien luennot, jooga, liikunnan lyhytkurssit (esim. viikonloppuisin, musiikki, ensiapu)

Verkkovälitteiset palvelut:

Musiikkiesitykset/konsertit kunnan sivujen kautta tai muuten etänä, monipuolisempi e-kirjasto, YouTube-videoita kunnan kulttuuritapahtumista, verkkovälitteiset hyvinvointisisällöt (jooga, pilates), kirkkokonsertit YouTubessa

6. Ulkopaikkakuntien kulttuuritarjonnan käyttö ja omatoiminen harrastaminen

Kysymys: Mitä kulttuuritarjontaa puuttuu Siilinjärveltä, jonka haet naapurikunnista?

Naapurikunnan palveluita ilmoitti käyttävänsä valtaosa kyselyyn vastanneista 79 % (edellisessä kyselyssä 83 %). Käynnit ulkopaikkakunnille suuntautuvat ammatillisiin kulttuurilaitoksiin kuten museoihin ja näyttelyihin, teatteriin, tanssiesityksiin, elokuvaan ja konsertteihin sekä festivaaleille. Toisella paikkakunnalla käydään myös monipuolisessa kirjastossa, erilaisilla kursseilla ja tapahtumissa, kuten ruoka- ja toritapahtumissa. Kuopion konservatorion opetukseen ja kursseille

osallistutaan Siilinjärven lisäksi Kuopiossa. Erikseen paikkakunnista mainittiin Kuopio, Iisalmi ja Lapinlahti kulttuurivierailujen kohteena. Urheilu- ja liikunta, kuten uimahallissa käyminen mainittiin myös muilla paikkakunnilla vierailun aiheeksi.

Omatoimisesti kulttuuria kotona tai muissa omissa tiloissa harrastaa 59,1 % vastaajista (edellisessä kyselyssä 57,6 %). Kotona kulttuuria harrastavien maininnoissa musiikin kuunteleminen oli selvästi yleisin vastaus. Lukeminen ja kirjallisuus mainittiin myös usein, kuten edellisessäkin kyselyssä. Nyt rinnalle nousi aiempaa vahvemmin myös suoratoisto, striimatut sisällöt ja muut verkkovälitteiset palvelut, jotka olivat monien vastaajien käytössä (esim. YouTube, Yle Areena, Stage24, Facebook, Netflix). Näiden kautta seurataan konsertteja ja esityksiä, katsotaan elokuvia ja kuunnellaan podcasteja. Eräs vastaaja kertoi julkaisevansa itse tekemiään videoita ja musiikkia netissä.

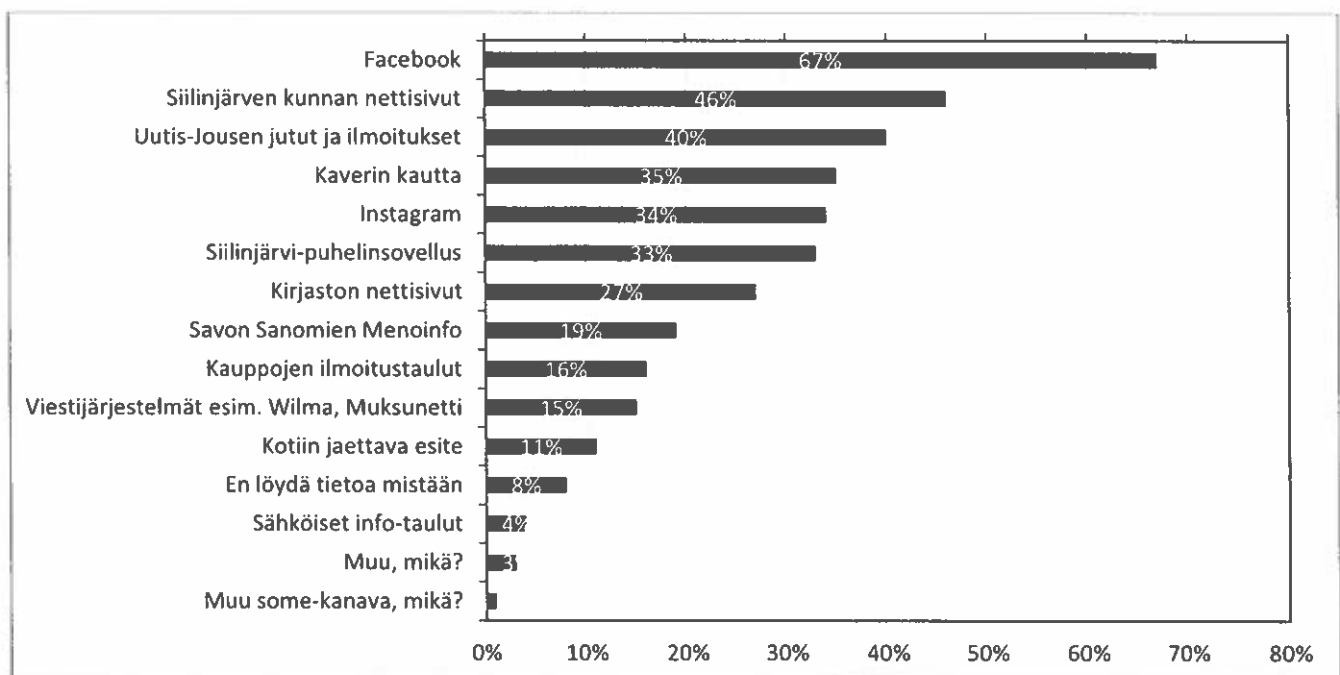
Lisäksi mainintoja tuli omaehtoiselle maalaamiselle/kuvataiteelle, elokuvien katsomiselle, tanssimiselle, television katselulle, lehden kulttuurisivuille, äänikirjoille, valokuvaamiselle, kirjoittamiselle, käsitöille, perinnetyön ja musiikin harrastamiselle. Eräs vastaaja kirjoitti: "Kulttuurihan on kaikkialla, kuten esim. radiossa ja tv:ssä, kun ne avaa".

7. Kulttuuritarjontaa koskevan tiedon saaminen

Kulttuuritarjontaan liittyvän tiedon välittäminen on keskeinen ja usein myös haastava tehtävä kulttuuripalvelujen tuottajille. Kyselyn tulosten perusteella Facebook on edelleen selvästi tehokkain ja käytetyin media kulttuurisisältöjä etsiville 67 % (edellisessä kyselyssä 75 %). Kunnan nettisivuilta tietoja etsii 46 % vastaajista, missä on tapahtunut huomattavaa laskua (edellinen kyselytulos 64 %). Uutis-Jousesta tietoja saavien määrä on myös laskenut 40 %:iin (edellinen tulos 65,7 %).

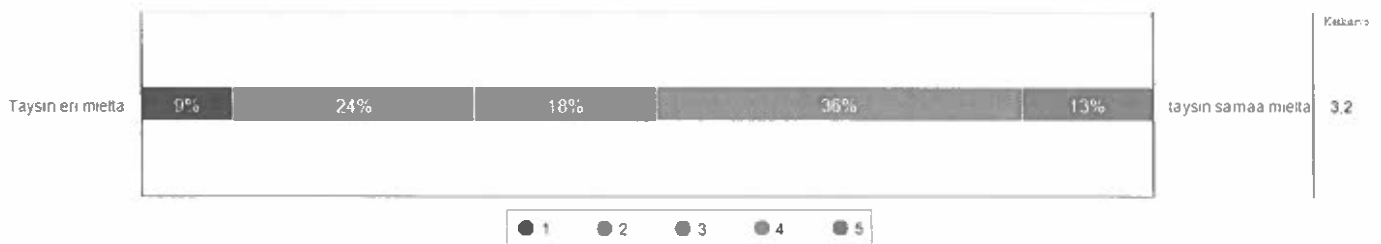
Tämän kyselyn aineiston perusteella eniten merkitystään tiedonsaantikanavana on kasvattanut ns. "viidakkorumpu", eli kaverin kautta tiedon saaminen nousi 35 %:iin (edellisessä kyselyssä 30,8 %).

Kysymys: Saan tietoja Siilinjärven kulttuuritarjonnasta (monivalinta)

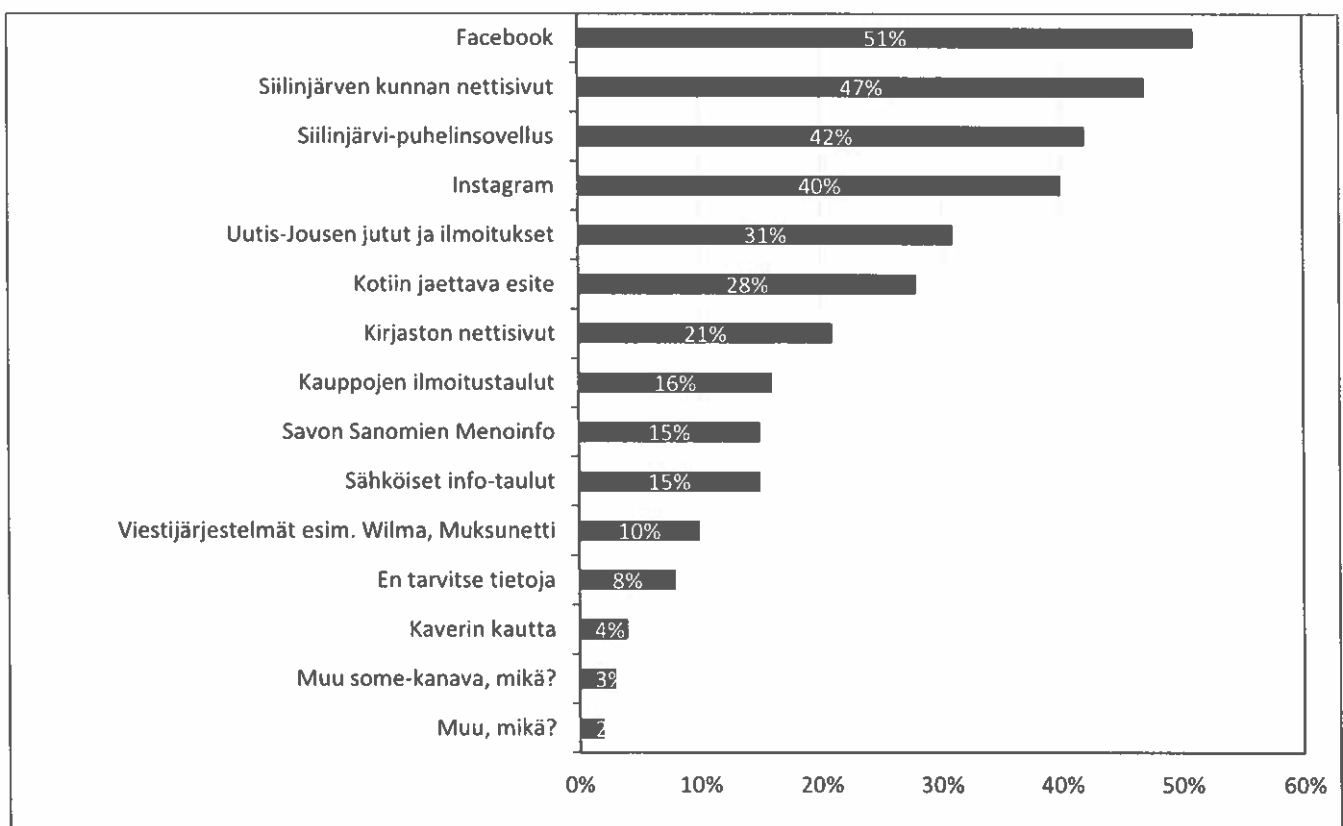
Kulttuuritarjontaa koskeva tieto löytyy vastaajien mielestä kohtuullisen helposti (asteikolla 1–5 täysin eri mieltä - täysin samaa mieltä, ka. 3,2). Täysin eri mieltä oli 9 % vastaajista, eli he eivät koe löytävänsä tietoa (edellisessä kyselyssä 5,2 %). Merkillepantavaa on se, että vaikeuksia tiedon löytämisessä kokee reilusti yli kolmannes. Toisaalta vastaajista lähes puolet koki löytävänsä tiedon helposti tai melko helposti.

Kysymys: Löydän etsimäni kulttuuritarjontaan liittyvän tiedon helposti.

Kysymykseen siitä, mitä kautta kulttuuritarjontaa koskevaa tietoa haluttaisiin, kahden kärki oli selvä: Facebookin kautta 51 % (edellisessä kyselyssä 62,8 %) ja Siilinjärven kunnan nettisivuilta 47 % (edellisessä kyselyssä 57,6 %). Uutena tietokanavana listalle on noussut edellisen kyselyn jälkeen lanseerattu Siilinjärven mobiilisovellus, jonka ilahduttavan aktiivinen käyttö antaa tuloksen 42 %. Instagramin merkitys tietokanavana on vahvistunut 40 %:iin (edellinen tulos 24,4 %).

Kysymys: Haluaisin saada tietoja Siilinjärven kulttuuritarjonnasta (monivalinta)

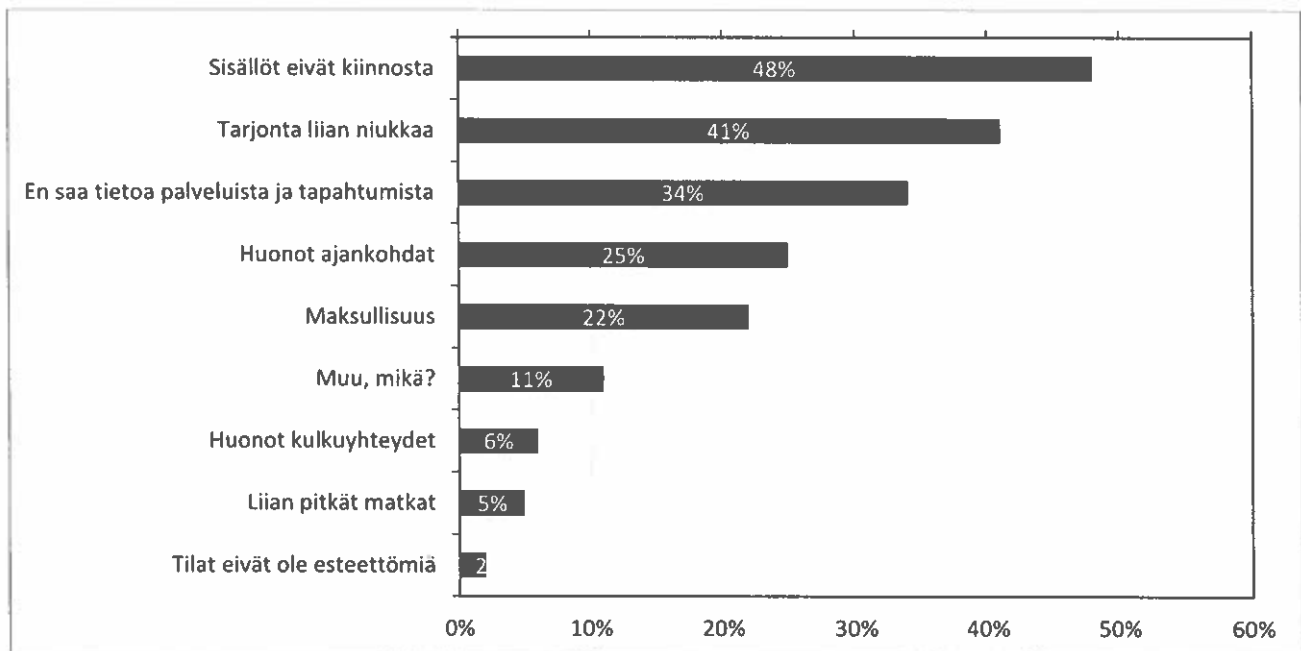
Avoimissa vastauksissa esiin nousi toive TikTokin ja YouTuben käytöstä tiedon välityksessä. Myös seurakuntien Kirkko ja Koti -lehti mainittiin. Vastauksissa toivottiin Siilinjärven tapahtumakalenteria, jollainen löytyy kunnan kotisivuilta. Eräs vastaaja toivoi sähköistä kanavaa, josta tiedon saa yhdellä napin painalluksella. Siilinjärvi-mobiilisovellus on vastaus tähän toiveeseen.

Tiedonsaantia kuvaavat vastaukset heijastavat kyselyyn vastanneiden ikäjakaumaa, jossa sähköiset kanavat ja esimerkiksi Instagram sekä Siilinjärvi-sovellus ovat laajemmin käytössä. Todennäköisesti iäkkäämmiltä vastaajilta saatu aineisto olisi kertonut hieman erilaisista tiedotuskanavien käytöstä.

8. Syitä olla käyttämättä kulttuuritarjontaa

Tärkeimmät syyt olla käyttämättä Siilinjärven kulttuuritarjontaa on kootun aineiston perusteella sisältöjen kiinnostamattomuus 48 % (edellinen tulos 54 %) ja tarjonnan niukkuus 41 % (sama v-21).

Kysymys: Jos et käytä Siilinjärven kulttuuritarjontaa, mitkä ovat syitä? (monivalinta)

Avoimissa vastauksissa eniten osallistumisen esteeksi nousi ajanpuute. "Oma laiskuus" ja lapsenvahdin puute estävät osallistumasta. Myös ryhmät voivat olla täynnä. Eräs vastaaja kirjoitti, ettei pidä julkisista tilaisuuksista.

9. Kuntalaisten ajatuksia ja ideoita kulttuuritarjonnan kehittämiseksi

Avoimissa vastauksissa vastaajat ottivat laajasti kantaa paikkakunnan vapaa-ajan palveluihin ja tarjontaan. Avoimia vastauksia tuli yhteensä 66 kpl, joista seuraavassa yhteenvetoa.

Nuorten palvelut

Nuorille (+nuorille aikuisille) toivottiin enemmän tekemistä ja tapahtumia, sekä heille mieleisiä matalan kynnyksen paikkoja esim. iltakahvila, yön yli nuokkari ja aukiolo lauantaisin klo 23 saakka. Ehdotetaan myös järjestettyjä kyytejä Kuopioon harrastuksiin, elokuvaan ja tapahtumiin. Paikkakunnalla olevissa tapahtumissa ei erään vastaajan mukaan ole nuorille sisältöjä, kun taas lapsille ja ikäihmisille niitä löytyy hyvin. Eräs vastaaja vinkkasi käyttämään monia keinoja nuorten houkuttelemiseksi heille suunnattujen palveluiden pariin, kuten esim. herkkuja tai biljardikisoja nuokkarilla. Myös mopojen harjoittelun järjestäminen nousi esiin vastauksista. Nuorisoon panostamisella nähdään merkitystä siihen, että Siilinjärvi pysyy kehittyvänä kuntana.

Lapsiperheiden palvelut

Lapsiperheiden tapahtumiin ja palveluihin panostamisen arvona nähtiin se, että yhteisiin tilaisuuksiin perheet lähtevät liikkeelle, jolloin lapset ja aikuiset oppivat tuntemaan toisensa. Näin on mahdollista päästä lähemmäs "koko kylä kasvattaa" -kulttuuria, jonka avulla jälkikasvua saataisiin paremmin ohjattua yhdessä. Leikkipuistoihin voisi palkata ohjaajia kesäksi ja tarjota lapsille metsäseikkailuja erilaisiin tarinoin puettuna. Myös lasten ja nuorten toivomien kulttuurisisältöjen kartoittamista ehdotettiin.

Erään vastaajan mukaan koulukiusaamista on liikaa Siilinjärven kouluilla. Kulttuurin avulla kiusaamista voisi ehkäistä, esim. teatterinäytöksellä tai asiaan liittyvällä näyttelyllä. Kouluille toivottiin myös päihde- ja huumeiden vastaista kampanjaa.

Viihtyisät, toimivat sisä- ja ulkotilat kulttuuritapahtumille ja -toimijoille

Kulttuuritaloa kaivattiin useissa vastauksissa. Se olisi kulttuurikeskus, jossa toimisivat näyttelytilat, konserttisali, kahvila ja nuorisokulttuuritilat. Kulttuuritalon tarjonta olisi laajaa ja monipuolista. Siellä voisi järjestää erilaisia esityksiä teatterista tanssiin ja tähtiartistien konsertteihin. Kulttuurikeskus palvelisi myös elokuvateatterina.

Keskustan alueen laajempaa kehittämistä kaivattiin niin, että sinne tulisi viihtyisiä sisä- ja ulkotiloja kaiken ikäisille. Ulkoalueille toivottiin leikkipaikkaa ja/tai puistoa. Eräs vastaaja koki keskustan erittäin rumana, jossa on vain parkkipaikkoja.

Aineistosta nousee vahvasti esiin tarve pop/rock- ja kevyen musiikin konserteille. KumpuRockia kiiteltiin hyväksi päänavaukseksi tällä saralla. Sen sijainniksi ehdotettiin kuitenkin Ahmon kenttää tai sen läheisyyttä. Myös Siilifolkin sijainti herätti kritiikkiä. Eräs vastaajista kirjoitti, että festivaali vie kesän sesonkiaikaan yritysten asiakkailta pysäköintialueen viikoksi, minkä vuoksi yritykset kärsivät tappiota. Siilifolkia kiiteltiin tapahtumana, joka on osallistujilleen mieluisa. Toisaalta todettiin, että kansanmusiikki ei kiinnosta kaikkia. Pari vastaajista haaveili Huvikummun kaltaisesta paikasta, jossa onnistuisi isommatkin keikat: "Huvikummun aikaan kaikki oli toisin".

Paikallisen musiikkitoiminnan aktivoimiseksi ehdotettiin kunnan käyttämättömien kiinteistöjen avaamista bändien harjoitustiloiksi, minne saisi lukkojen taakse soittoinstrumentit säilytykseen. Pieni maksu tilojen käytöstä olisi ok.

Tapahtumat ja tiedottaminen

Ulkoilmatapahtumien suhteen toiveita on monenlaisia: pop- ja rock konsertteja, ilmaistapahtumia, toritapahtumia (bändit, muusikot, tanssijat, käsityöläiset), vuodenaikaan liittyviä tapahtumia (esim. Venetsialaiset, sadonkorjuutapahtumat tai Joulutori). Ulkoilmatapahtumia toivottiin myös lapsiperheille. Erään vastauksen mukaan samalla viikolla voi olla paljonkin erilaista tarjontaa, eikä päällekkäisyyksiä tapahtumien kesken tarvitse pelätä. Päinvastoin runsas tarjonta voi tukea toinen toistaan ja herättää ihmisessä kiinnostuksen osallistumiseen.

Tapahtumia koettiin olevan mukavasti kesäaikaan, erityisesti heinäkuussa, mutta niitä kaivattiin enemmän ympäri vuoden. Kulttuuripalveluiden toivotaan olevan pääasiassa maksuttomia tai ainakin kohtuullisen hintaisia. Hyvänä esimerkkinä maksuttomuudesta esitettiin srk:n hautausmaakävelyt.

Tapahtuman järjestelyissä on usein mukana eri yhdistyksiä ja toimijoita. Toivottiin entistä enemmän yhteistyötä vapaaehtoistoimijoiden välille. Yhteinen tapahtumien kalenterointi saisi tapahtumat asettumaan sopivasti suhteessa toisiinsa. Kunnan tarjoama tuki tapahtumien järjestelyissä helpottaisi esimerkiksi lupa-asioissa, tilavarauksissa ja järjestyksenvalvonnassa.

Tapahtumista tiedottamiseen toivottiin parannusta niin, että se olisi näkyvämpää ja aktiivisempaa. Facebookissa tapahtumia on tullut vastaan vasta niiden toteutumisen jälkeen. Tapahtumatietojen pitää olla ajan tasalla. Sosiaalisen median kanavat ovat tärkeitä ja ne tavoittavat kuntalaiset.

Kunnalta toivottiin seuroille ja järjestöille ilmaista kanavaa, jossa voisi ilmoittaa tapahtumista. Yhdeksi vaihtoehdoksi esitettiin kuntalaisten uutiskirjettä ja/tai sovellusta. Paikallislehti on sinänsä tärkeä tietolähde sen tilaajille, mutta vastauksissa todettiin, ettei se tavoita kaikkia. Erityisesti jäävät tavoittamatta ne ikäihmiset, joilla ei ole pääsyä nettiin, tai jotka eivät lue Uutis-Jousea.

Kouluille ja päiväkoteihin ehdotettiin lähettämään paperisia mainoksia ja tiedottamaan Wilman sekä Edlevon kautta. Eräs vastaaja totesi, että hän käyttää kulttuuripalveluita muilla paikkakunnilla liikkeessään, mutta Siilinjärvellä vain vähän. Vastaaja pohti, että ehkä tiedotus ei vain osu kohdalle.

Kulttuuripalveluiden ulkopuolelle jää kuntalaisia, jotka ovat vähänkin eristäytyneet. Kyse on saavutettavuuden ongelmista, joista yksi ryhmä on mm. kotihoidon asiakkaat. Heille toivottiin kulttuurivirikkeitä kotiin tai kodin lähelle niin, ettei tarvitsisi lähteä kauas ja palveluihin pääsisi saattajan kanssa.

Kirjasto

Kirjastolle esitettiin kysymys siitä, miksi se menee kiinni jo klo 19? Toivottiin pidempiä aukioloaikoja ja myös itsepalvelukirjaston aukiolojen laajennusta. Myöhästymismaksuja pidettiin liian korkeina. Kirjastossa toivottiin olevan enemmän oheispalveluita, kuten erilaisia tapahtumia, koululaisten ja päiväkotikäisten vierailuja, satutunteja, yö kirjasto, vuokrattavia ja lainattavia tarvikkeita (esim. instrumentteja, roolivaatteita, harrastusvälineitä). Toivottiin myös ystävällisten lukukoirien vierailuja ja viihtyisiä lukunurkkauksia. Kirjaston toivottiin olevan enemmänkin ajanviettopaikka, jossa voisi lukea rauhallisessa paikassa eväitä syöden ja pelata saatavilla olevia lautapelejä. Kirjasto olisi enemmän kuin pelkkä paikka kirjojen nopealle lainaamiselle.

Muita toiveita ja ehdotuksia

Yhdessä vastauksessa otettiin kantaa suunnitteilla olevaan kiertoliittymän Ihana-taideteokseen. Toivottiin, että rahoja ei sijoitettaisi em. teokseen vaan ne käytettäisiin mieluummin esim. tapahtumiin tai sote-palveluihin. Toisessa vastauksessa tuotiin esille epäreiluksi koettu taideteoskysely, jossa eniten kannatusta saanutta teosta ei valittu toteutukseen. Samassa yhteydessä epäiltiin myös tämän kulttuurikyselyn merkitystä.

Useampikin vastaaja kaipasi elokuvia Siilinjärvelle, vaikkapa ulkoilmaesityksinä Mäntyranan kesäteatterilla, kuten muutama vuosi sitten oli. Myös kouluihin toivottiin elokuvaesityksiä. Siilinjärvelle ehdotettiin kesäteatteriviikkoa ja vierailevia kesäteatteriesityksiä läheltä ja kaukaa.

Kansalaisopiston kursseille toivottiin lisäpaikkoja ja -tarjontaa niin, että kaikki halukkaat mahtuisivat mukaan. Toivottiin myös lyhytkursseja ja erilaisia lajikokeiluja, jotka voisivat olla viikonloppuisin. Illat ovat talvella lyhyitä. Työssäkäyvien perheiden vanhemmille voisi olla enemmän luentoja ja harrastuksia tarjolla esim. hyvinvointiin liittyen. Eräs vastaaja toivoi kuvataiteeseen ja käsityöhön liittyvää tekemistä, joka olisi luonteeltaan vapaampaa eikä sidottu tiettyyn aikaan. Sellaista toimintaa, johon voisi osallistua omien aikataulujen puitteissa.

Kulttuuritarjontaan osallistumista voisi mahdollistaa paremmin yhteisillä projekteilla Kuopion kanssa. Kuntaa kehoitettiin ottamaan mallia Kuopion edullisesta palvelukortista. Eräässä vastauksessa otettiin kantaa kuntaliitokseen Kuopion kanssa, mitä pidettiin parhaana vaihtoehtona.

Kyselyssä tuli ehdotuksia ja ideoita myös liikuntapalveluihin liittyen. Toivottiin halvempia uintilippuja, jotta lähteminen olisi helpompaa. Myös kiipeilypuistoa ideoitiin Tarinaharjun/Patakukkulan metsiin. Se voisi olla yrittäjävetoista toimintaa kunnan mahdollistamana. Tämä toisi ulkopaikkakuntalaisia matkailijoita, sillä lähimmän vastaavat puistot ovat Vuokatissa ja Leppävirralla.

Seurakunnalle esitettiin myös toiveita: Nuku yö kirkossa -tapahtuma, äitien rupatteluhetki kerran kuussa sekä kirkkoon enemmän konsertteja ja tapahtumia.

Vastauksissa sekä kiiteltiin että annettiin yleisellä tasolla kriittistä palautetta kulttuuripalveluista. Kiitosta sai viime aikoina lisääntyvässä määrin ollut tarjontaa, toimintaa lisäävä hyvä palvelu ja ihanat vapaaehtoiset. Tyytyväisiä oltiin tämänhetkisiin palveluihin kuten kirjastoon, Artsiin, Siilifolkiin ja muihin tapahtumiin. Jatkossa toivottiin lisää samanlaista palvelua, joka nykyiselläänkin tuntui itselle hyvältä ja riittävältä. Kannustettiin ottamaan huomioon tavalliset siilinjärveläiset. Toisaalta eräs vastaaja totesi, että koko kulttuuritarjonnan voisi lopettaa ja laittaa rahat sote-puolelle. Eräs koki kulttuuritarjonnan vanhanaikaiseksi ja samaa toistavaksi: mitään uutta ei tuu - aina samat!

10. Pohdintaa

Kulttuurikyselyn vastausten pohjalta muodostuu kuva moniäänisestä ja aktiivisesta paikallisesta kulttuuriyleisöstä, joka seuraa aikaa ja toivoo sitä samaa kulttuuripalveluilta. Vastaajien valtaosa edustaa 30–49-vuotiaita naisia, mikä näkyy tuloksissa. Erityisesti avointen vastausten käsittelyssä, on kuitenkin pyritty kirjaamaan vastaukset mahdollisimman autenttisessa muodossa, jotta myös muiden ikäryhmien ja eri elämäntilanteissa olevien ääni nousisi esille. Kyselyyn vastanneiden valtaosa on vastaanottavaista yleisöä, joka toivoisi Siilinjärven kunnan kulttuuripalveluilta enemmän, monipuolisempaa ja laajempaa tarjontaa. On ilahduttavaa, että siilinjärveläiset ovat innokkaita monialaisten kulttuuripalveluiden käyttäjiä, minkä toivoisi näkyvän palveluresursoinnissa.

Monet vastaajien kehittämisehdotuksista ja toiveista ovat sen suuntaisia, mihin palveluita on jo pyritty kehittämään ja joiden eteen on tehty työtä. Kehittämistyö on varsin hidasta, eivätkä työn tulokset näy heti ulospäin kuntalaisille. Esimerkkinä Siilinjärven kulttuurikasvatussuunnitelma, jonka mukaisiin toimintoihin tavoitetaan vuosittain 3000–4000 peruskoululaista. Lapset ja nuoret viedään käytettävissä olevien resurssien mukaan esim. Pöljän kotiseutumuseolle, Musiikkikeskukselle tai Kuopion kaupunginteatteriin. Kirjasto järjestää koululaisille kirjavinkkauksia ja kirjastonkäytön opetusta. Tämä ns. "hiljainen arkityö" on osa perusopetussuunnitelmaamme.

Jotta kuntalaiset tietäisivät monista toimivista palveluista, tiedottamista ja palveluiden esittelyä pitää tehostaa. Näin kuntalaisille muodostuisi realistinen kuva siitä, millaisia malleja kulttuurityöhön on jo rakennettu tai mitä ollaan rakentamassa. Parhaillaan työn alla on yksi tärkeä kulttuuripalveluiden saavutettavuutta parantava malli, Kaiku-kortti, jonka testikäyttöä valmistellaan vuoden -24 alusta Kuopion johdolla.

Kaikki kehittämistyöllä aikaansaadut tulokset eivät ole volyymiltään niin suuria, että ne nousisivat yleiseen tietoisuuteen. Esimerkkinä tästä ikäihmisten palvelukoteihin jo vuosien ajan tehdyt esiintyjä-/musiikkivierailujen järjestämiset ja viime vuosina myös hoivahenkilöstön kanssa aloitettu verkostotyö. Nämä toteutuvat hoitokotien arjessa, eikä niistä aina tehdä julkisia uutisia.

Tiedottamisen problematiikka on tiedostettu ja sen eteen tehdään töitä mahdollisimman paljon. Kotihoidon asiakkaiden tavoittamista on pyritty tehostamaan yhteistyöllä Hyvinvointialueen (ent. Siilinjärven kunta) kotihoitopalveluiden kanssa, minkä avulla joitakin tapahtumatietoja on saatu jaettua koteihin asti. Tehostamisen varaa on edelleen, ja valitettavasti aina jää kuntalaisia tiedottamisen katveeseen. Yksi ratkaisu olisivat verkkovälitteiset ja asiakasta lähelle jalkautuvat palvelut, joita on jo pilotoitu hyviä kokemuksia saaden. Näihin palveluihin tarvittaisiin lisäresursseja esimerkiksi Hyvinvointialueelta.

Sosiaalinen media tiedottamisessa on yhtä aikaa sekä hyvä että haastava. Somen algoritmit lajittelevat sisältöjä eri ihmisille erilaisiksi ja eriaikaisiksi, minkä vuoksi tiedottamisen hitaus tai huonous ei aina välttämättä johdu kunnasta. Maksullista some-näkyvyyttä on mahdollista ostaa vain rajallisesti. Kuitenkin somen rooli on yhä tärkeämpi myös julkisyhteisöjen viestintäkanavana ja erityisesti Instagram kasvattaa merkitystään myös Siilinjärvellä. On tärkeää tietää, mille kohderyhmälle viestii ja valita kanava sen mukaan.

Keskeinen tiedonsaantikanava on Siilinjärven kunnan nettisivut, mistä löytyvät ajankohtaiset tiedot ja kunnan ylläpitämä tapahtumakalenteri. Yhdistykset ja muut 3. sektorin toimijat voivat ilmoittaa siellä ilmaiseksi tapahtumistaan. Kalenteri ei kuitenkaan täyty automaattisesti, vaan tiedot tulee syöttää julkaisualustalle. Tavoitteena on helpottaa kuntalaisia ja paikkakunnan tapahtumatietojen löytämistä. Kunta haluaakin kannustaa yhdistyksiä ja kuntalaisia tapahtumakalenterin käyttöön!

Kuntalaisille on tarjolla myös Siilinjärvi-sovellus, jollaista kaivattiin kyselyssäkin. Sovellus imuroi tietoja kunnan nettisivulta (esim. tapahtumakalenterin tiedot). Sovellukseen voi ladata kirjastokortin, ja suorittaa lainaukset sen jälkeen puhelimitse. Tämä sovellus pitäisi saada palvelemaan myös kansalaisopiston tarpeita. Lisäksi sovellusta pitäisi markkinoida näyttävästi kuntalaisille.

Kulttuuripalveluille tuntuu olevan tarvetta ja ne kiinnostavat kuntalaisia. Jotta palvelut vastaisivat entistä paremmin kuntalaisten tarpeita, erilaisia osallistavia menetelmiä voisi käyttää enemmän. Esimerkiksi asiakasraati -tyyppinen työskentely olisi mielenkiintoinen kokeilu tapahtumatuotannossa tai kirjaston palveluita arvioitaessa. Sekä spontaanit että suunnitellut tiedonkeruut ja kohtaamiset kaduilla, toreilla, kaupoissa ym. julkisissa tiloissa ovat tärkeitä molemmiin puoliin. Ihmiset saavat kertoa mielipiteistään, ja toisaalta työntekijät saavat kerättyä arvokasta tilannetietoa.

Kulttuuripalvelut pystyisivät vastaamaan entistä paremmin kuntalaisten tarpeisiin, jos käytössä olisi enemmän talousresursseja. Erityisen paljon kyselyssä toivottiin nimekkäiden artistien vierailuja mielellään ilmaiskonserteissa. Tämä yhtälö on usein kunnalle mahdoton tähtiartistien palkkioiden takia. Kunnan keskeinen ja/tai lakisääteinen tehtävä ei myöskään ole tapahtumatoimistona toimiminen. Kunnan pitäisi pystyä mahdollistamaan tilaisuuksia, tukemaan eri tapahtumajärjestäjiä. Tarvitaan lisää resursseja, jos halutaan rikastuttaa kuntalaisille näyttäytyvää tapahtumatarjontaa. Jo nykyisellään kulttuuripalveluista tarjotaan tukea, verkostoja, neuvontaa, tiloja ja käytännön apua tapahtuman järjestäjille - mikä itsessään ei maksa muuta kuin työaika.

Kulttuuritilaisuuksiin käytettävien tilojen osalta kehitystä tapahtuu merkittävästi, kun Ahmon ja Siilinlahden koulut valmistuvat 2025. Ahmon koulukeskukseen tulee 200 henkilön monitoimitali, missä erilaiset musiikki- ja muut taide-esitykset ovat mahdollisia. Tilasuunnittelu on parhaillaan käynnissä, samoin kuin Siilinlahden koulun uudet tilat, joissa myös kulttuuritilaisuudet onnistuvat.

Kirjasto on säilyttänyt asemansa käytetyimpänä kulttuuripalveluna, jonka palvelutarjontaan ollaan pääsääntöisesti tyytyväisiä. Kirjastolle esitetystä toiveista esim. lukukoiratoiminta, satutunnit, päiväkotivierailut tai lainattavat instrumentit toteutuvat jo nyt. Kyse lienee siis jo edellä mainitusta tiedottamisen ongelmallisuudesta.

Kansalaisopistoon liittyvissä vastauksissa ei noussut esille mitään yllättävää tai edellisestä kyselystä suuresti poikkeavaa. Toivottiin terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä luentoja, mutta vuosien saatossa niiden järjestäminen on osoittautunut ongelmalliseksi. Niitä toivotaan, mutta järjestetyille luennoille ei kuitenkaan käytännössä osallistuta. Kun kunnantalo keskustassa suljetaan, saattaa tulla katkos myös nykyisten päiväluentojen järjestämiselle. Valtuustosalin korvaavasta, päiväaikaan vapaasta tilasta ei ole vielä tietoa.

Sama ongelma koskee vanhempi-lapsi-kursseja. Niitä on tarjottu eri aiheista, mutta suurin osa on jouduttu perumaan. Edes kohdennettu maksullinen some-markkinointi ei ole tehonnut kurssien markkinoinnissa. Koulujen ja päiväkotien viestintäkanavia kansalaisopisto ei saa hyödyntää, koska osa vanhemmista ei tätä halua. Lyhytkurssejakin toivottiin lisää. Niistä on viime aikoina jouduttu esim. taideaineissa luopumaan samasta syystä kuin lapsi-vanhempi-kursseista. Kurssit eivät toteudu. On haasteellista järjestää toimintaa, kun kysyntä ei realisoidu toiminnaksi.

Kuntalaiset esittivät paljon hyviä ideoita ja ehdotuksia kulttuuripalveluille. Vuonna -25 tulossa oleva Siilinjärven 100-vuotisjuhlavuosi tarjoaa hyvän tilaisuuden tarttua toiveiden "runsauden sarveen" ja saada kuntalaiset mukaan tekemään kulttuuriunelmista totta.